

Dr. Babasaheb Ambedkar Open University
Term End Examination January -2026

Course	: MLIS	Date	: 19/02/2026
Subject Code	: MLI E-101	Time	: 11:30am to 01:45pm
Subject Name	: (ગ્રંથાલય સામગ્રીની જાળવણી અને સંરક્ષણ)	Duration	: 02.15 Hours
	Preservation and Conservation of Library	Max. Marks	: 70

- પ્રશ્ન-1 તાડપત્ર અને ભોજપત્રો સંરક્ષણ ની પદ્ધતિઓ વિસ્તારથી સમજાવો
અથવા (14)
હસ્તપ્રતો મહત્વની લાક્ષણિકતાઓ દર્શાવી કારણો અને સાંભળ સવિસ્તાર સમજાવો.
- પ્રશ્ન-2 લેખન સામગ્રીનો વિકાસના મુદ્દાઓ દર્શાવી અને કાગળ બનાવવાની રીત વર્ણવો
અથવા (14)
કાગળને નુકશાન કરતા આંતરિક તેમજ બાહ્ય કારણો દર્શાવી, ક્ષતિગ્રસ્ત - નુકશાન કરનારા માનવીય કારણો સવિસ્તાર વર્ણવો
- પ્રશ્ન-3 અ-ગ્રંથ સામગ્રીઓ વિષે વિસ્તારથી સમજાવો.
અથવા (14)
સંકટ વ્યવસ્થાની વ્યાખ્યા આપી, આપત્તિઓ અને તેના પ્રકાર અને આપત્તિઓ સામેની તૈયારી વિષે જણાવો.
- પ્રશ્ન-4 ટ્રેકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે) (14)
1. જૈવિક પરિબળો
2. ગ્રંથ બંધામણીની વહીવટી પ્રક્રિયાઓ
3. ગ્રંથ બાંધામણીની માટેના માનકો
4. પર્યાવરણ પરિબળો
- પ્રશ્ન-5 નીચે આપેલા પ્રશ્નોના યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર લખો. (દરેકના બે ગુણ) (14)
1 નુકસાન પામેલી અથવા અસર પામેલી સામગ્રી ની ઉપચારાત્મક પદ્ધતિ સાથે પ્રાથમિક ધોરણે કોની સાથે સંબંધ ધરાવે છે?
(A) સંરક્ષણ (B) સાચવણી (C) જાળવણી (D) સંરક્ષણનાત્મક
2 ચુંબકીય માધ્યમનો સંગ્રહ સ્થળ યોગ્ય રીતેથી થાય તે માટે તાપમાન કેટલા સેલ્સીયસ રાખવું જોઈએ?
(A) ૧૮°-૨૦° (B) ૧૭°-૨૦° (C) ૨૧°-૨૨° (D) ૧૫°-૧૮°
3 પ્રોજેક્ટ ગુટેન બર્ગ કઈ સાલમાં અસ્તિત્વમાં આવ્યો?
(A) 1972 (B) 1974 (C) 1971 (D) 1970
4 કાગળ વિહીન સમાજ શબ્દ કોના દ્વારા આપવામાં આવ્યો છે .?
(A) એચ ડબલ્યુ ટેલર (B) ફેડરિક વેલ્ફીડ (C) લુથર ગુલીક (D) એચ પી લુંહન
5 અલ્કાલાઈન વાયુ દ્વારા ગ્રંથોના તેજાબ વિહીનીકરણ માટે ઉપયોગમાં લેવાતી શરૂઆત પદ્ધતિને શું કહેવામાં આવે છે?
(A) વેઇટઓ (B) સિલ્ક સીફ્રોન (C) વેપર ફેઝ (D) સેલ્યુલોઝ

- 6 ભારતમાં પ્રાચીન લેખન સામગ્રીમાં કોનો સમાવેશ થાય છે?
- (A) ભુજ પત્ર (B) તાડપત્ર (C) અ , બ બંને (D) એક પણ નહીં
- 7 સંરક્ષણ માટેના સામાન્ય અભિગમ કયા છે?
- (A) પદાર્થ ભૌતિક વસ્તુ (B) છાપ પદાર્થ પર અંકિત છાપ
- (C) માહિતી વિચાર વસ્તુ (D) ઉપરોક્ત બધા જ
